

ANIMATORSKI SPODBUJEVALNIK

DOMINIK IN DON BOSKO

Dragi animatorji in voditelji oratorija!

Vijolična barva nas opominja, da smo začeli s postnim časom, časom spreobrnjenja in pokore. Ni dovolj se odpovedati sladkarijam, televiziji, drugim razvadam. Potrebno se je odločiti za Jezusa. Kakor je srečanje Dominika Savia z don Boskom pomenilo velik napredek v njegovi svetosti, naj podobno velja tudi ta postni čas za duhovno rast vsakega izmed nas.

➤ KATEHEZA

1. **Pesem:** Z don Boskom (*Jubilate II., str. 69 dodatek; Če pesmi ne poznate jih zamenjajte z drugimi vam bolj poznanimi.*)
2. **Pogovor o vzgojiteljih in učiteljih** (15 minut)

Na plakat narišimo silhueto človeka. Plakat položimo na tla na sredino sobe. Animatorje razdelimo v skupine po štiri. Vsi imajo dovolj izkušenj z vzgojitelji in učitelji, da bodo lahko našli lastnosti dobrega vzgojitelja ali učitelja. Te lastnosti naj napišejo na listke in jih položijo na silhueto človeka.

Potem vsi skupaj pregledajo zapisane lastnosti in jih pokomentirajo. Na silueti naj ostanejo res samo tiste lastnosti, s katerimi se vsi strinjajo. Te listke nato prilepite.

Kot animatorji smo vsi tudi vzgojitelji.

- a) Katere lastnosti dobrega vzgojitelja nam manjkajo?
 - b) Kaj lahko naredimo kot animatorska skupina, da bo naša vzgoja otrok še boljša?
 - c) Kaj lahko naredimo, da sami sebe vzgajamo v boljše vzgojitelje?
 - d) Kdo nam je vzgled dobrega vzgojitelja? Zapišite vzore na silhueto.
3. **Ogled filma:** Če si še niste ogledali filma Don Bosko, si ga lahko ogledate in se nato o njem pogovorite. Potrebno je vedeti, da je celoten film sorazmerno dol (pribl. 200 minut)
 4. **Pesem:** Jezus se ob morju ustavi (*Jubilate II., str. 72*) ali In Gospod vsejal je seme (*Jubilate II., str. 63*)

5. Razmišljanje:

Kdo pa je vzgajal Dominika? Gotovo so bili to starši in tudi učitelji-duhovniki iz njegovega otroštva. Od njegovega prihoda v Torino naprej pa je bil to Janez Bosko. Njegov preventivni vzgojni sistem je znan po vsem svetu.

Janez Bosko je za mlade želel poskrbeti celostno. Upošteval je njihovo telesno, čustveno, intelektualno, socialno, moralno in duhovno razsežnost. Različne razsežnosti so povzete v konceptu štirih stebrov oratorija: dom, šola, dvorišče, župnija. Oratorij je za mlade dom, ki sprejema, šola, ki uvaja v življenje, dvorišče za njihove prijateljske stike in za življenje v veselju ter župnija, ki evangelizira. Štirje stebri so merilo, ki usmerja in preverja vsako oratorijsko vzgojno okolje. Pomembno je, da so stebri oratorija uravnoteženo zastopani.

Asistentova/animatorjeva stalna vzgojna navzočnost ni kakršna koli navzočnost. Rekli smo že, da je to dobrohotna navzočnost. Še bolj natančno to navzočnost opredelimo s tremi lastnostmi (krepostmi), za katere si vzgojitelj/animator prizadeva: razumnost, ljubeznivost, vernost.

- **Razumnost** pomeni, da asistent v svojih vzgojnih predlogih ravna v skladu z zmožnostmi vzgajanca in da svoje vzgojne predloge razumno utemelji (ni avtoritaren).
- **Ljubeznivost** je zunanji izraz vzgojiteljeve dobrohotnosti do vzgajanca. V svojem najbolj znanem vzgojnem spisu Pismo iz Rima don Bosko pravi: »Mladi naj ne bodo samo ljubljani, ampak naj sami spoznajo, da so ljubljani.« Vzgojni odnos se vzpostavi s prisrčnimi (ljubeznivimi) odnosi, zlasti med odmori: »Brez domačega prisrčnega odnosa ne moremo dokazati ljubezni; brez tega dokaza pa ni zaupanja.« Vzgojanec, ki se zaveda, da je ljubljen, ljubi in vzgojitelj, ki je ljubljen, doseže visoko stopnjo motivacije mladega človeka.
- **Vernost** asistenta pomeni, da gleda mlade v luči presežnosti tega, kar vidimo in otipamo. Izhaja iz prepričanja, da je vsak človek v osebnem odnosu z Bogom, ki ga v njegovi notranjosti skrivnostno nagovarja in vodi v življenju. Zato asistent ne računa samo na svoje moči (ljubeznivost in razumnost), ampak tudi na notranjo otrokovo oz. mladostnikovo dejavnost, po kateri ga Sveti Duh motivira in vodi k dobremu.

Zgoraj napisano je s strani <http://www.oratorij.net/>, če želite izvedeti še več o tem sistemu lahko preberete tam ali na strani <http://www.biblija.net/biblija.cgi?lang=s/>

Don Bosko na ta način še danes vzgaja sodobne animatorje, če se mu le pustijo podučiti. Predvsem steber župnije in vernost asistenta v sodobnem času nista samoumevna in je zato naloga animatorske skupine, da ju krepi. Brez enega stebra se hiša lahko zruši. Podobno velja tudi za oratorij.

6. Citati:

Na lističe zapišite ali natisnite citate Don Boska. Pustite, da si jih animatorji ogledajo in si vsak izbere svojega. Na koncu naj vsak pove zakaj si je izbral točno ta citat, svoj listek pa prilepi na plakat s silhueto vzgojitelja – nekam izven telesa.

- Storite dobro, komur le morete, slabega nikomur.
- Da bi delali dobro, je potrebno veliko poguma, pripravljenosti sprejeti kakršno koli žrtev, nikdar nikogar poniževati, biti vedno ljubezniv.
- Predstojnik najučinkoviteje vodi s svojim zgledom.
- Zelo pomembno je, da ravnamo tako, da od nas ne odide nezadovoljen noben fant.
- Potrudi se, da te bodo imeli radi, potem te bodo zlahka ubogali.
- Samo s potrpežljivostjo lahko dosežemo velike cilje.
- Tem, ki se posvečajo službi bližnjemu, je molitev prav tako potrebna kot vojaku orožje.
- Ne reci vedno vsega, kar veš, vendar povej razumljivo to, kar rečeš.
- V obsojanju bodite počasni.
- Toplo vam priporočam: v svojem govoru se izogibajte pikrih besed; ravnajte drug z drugim kot dobri bratje.
- Oratorij je zares velika družina.
- Oratorij brez glasbe, je kot telo brez duše.
- Pogum, vedno pogum: ne utrudimo se delati dobro in Bog bo z nami.
- Bodimo sveti, če hočemo, da bo svet govoril o nas.
- Kdor dela za odrešenje duh, bo rešil tudi svojo dušo.
- Edini name Oratorija je odreševanje duš.
- Bodite vedno veseli in čas bo hitro tekkel.
- Vsaka minuta je zaklad.
- Ljubezen vedno zmaga.
- Vedno budno spremljajte mlade; ustvarjajte pogoje, v katerih sploh ne bodo imeli možnosti za slabo.
- Asistenti, ki se ukvarjajo z mladimi naj se ne zadržujejo samo z nekaterimi, druge pa puščajo ob strani.
- Med vami se počutim dobro; biti z vami je zame življenje.
- Človek je rojen za delo.
- Ena največjih pomanjkljivosti kristjana je odlašanje na potem.
- Najboljše je sovražnik dobrega.
- Največja sreča otroka je zavest, da je ljubljen.
- Glasbo mladih je treba poslušati s srci in ne z ušesi.
- Če nimate prijatelja, da bi vas opozarjal na napake, najemite sovražnika, ki bo opravljal to delo.
- Brez vere ne moremo storiti nič dobrega med mladimi.
- Bodite vedno veseli, samo ne grešite.

Če je citatov premalo, na internetu poiščite še druge citate o učiteljih in vzgojiteljih.

7. **Pesem:** Pričeval ljubezen bom (*Jubilate II., str. 47 dodatek*)

➤ MOLITEV (molitev petih prstov)

Jezus je naš učitelj in naš zgled. S krstom smo prejeli tudi apostolsko službo.

Sveto pismo

16 Enajst učencev se je odpravilo v Galilejo na goro, kamor jim je Jezus naročil. **17** Ko so ga zagledali, so se mu do tal priklonili, nekateri pa so dvomili. **18** Jezus je pristopil in jim spregovoril: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. **19** Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence: krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha **20** in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal! In glejte: jaz sem z vami vse dni do konca sveta.«

Molitev petih prstov (sestavil jo je papež Frančišek, ko je bil še argentinski škof)

Molimo počasi, dajmo animatorjem čas, da razmislijo o povedanem. Trenutki tišine so dobrodošli.

1. **Palec** ti je najbližji prst, tako nanj začni moliti za tiste, ki so ti najbližji. Njih se je najlažje spomniti. Moliti za tiste, ki jih imamo radi, je »sladka naloga«.

Spomni se zlasti svojih staršev, ki so te prvi vzgajali. zahvali se jim, tudi če so delali napake in prosil zanje.

2. Naslednji prst je **kazalec**: Moli za tiste, ki učijo, vzgajajo in zdravijo. Njim je potrebna podpora in modrost v vodenju drugih za pravo pot. Varuj jih v svojih molitvah.

Spomni se svojih učiteljev iz šole. Pomisli, kaj si prejel od njih. Prosi tudi zanje, da se bodo še bolj s srcem posvečali svojemu delu.

3. Tretji prst je največji; **sredinec**. Spominja nas na naše vodje, naše državnike, tiste, ki imajo oblast. Njim je potrebno Božje vodstvo.

Spomnimo se, da nas vsi, ki delajo v javnih službah učijo, če ne drugače, s svojim zgledom. Prosimo, da bi bili zgled poštenih, delavnih in moralno trdnih ljudi.

4. Naslednji prst je **prstanec**. Presenetljivo, ta prst se je pokazal kot najbolj občutljiv. Spominja nas, da molimo za nemočne, bolne in tiste z mnogo problemi. Potrebna jim je naša molitev.

Dopustimo, da nas učijo tudi naši preskušani bratje in sestre. Velikokrat se lahko od njih naučimo več, kot smo se sposobni naučiti od svojih »pravi« vzgojiteljev. Prosimo zanje in jim pomagajmo kolikor je v naši moči.

5. In na koncu, preostal nam je mali prst, najmanjši od vseh. **Mezinec** nas spominja, da molimo zase. Ko končam z molitvijo za prve štiri skupine, bom pravilneje videl svoje potrebe in bom pripravljen učinkoviteje moliti tudi zase.

Animator brez pomoči Svetega Duha, je animator, ki zavrača bistven steber svojega delovanja. Prosimo Svetega Duha za vse darove, ki nam jih obljublja. Trudimo se biti zanje odprti in pripravljeni sprejeti Božjo voljo. Amen

Pesem: Ti si spremenil (*Jubilate II., str. 195*)

Molitev: Dobri Bog, pomagaj otrokom, mladim in njihovim vzgojiteljem, daj jim duha potrpežljivosti, delavnosti, pridnosti in vztrajnosti. Sveti Duh, razsvetli vzgojitelje, učitelje, profesorje, da bodo pomagali mladim na poti izobraževanja. Naj dajejo dober zgled in jim prinašajo življenjske vrednote. Dobri Bog, navdihuj starše, da bodo potrpežljivi in bodo po svojih močeh spremljali otroke, ter jih vodili k spoznanju življenjskih vrednot. Gospod, na vse izlivaj darove Svetega Duha, da bodo po njih močni za vse, kar jim pripravljáš. Mati Marija, varuj in spremljaj jih. Ljubeče jih vzemi v zavetje, da bodo dobri in zvesti Bogu. Gospod, usliši nas in nas spremljaj, ki živiš in kraljuješ Amen.

Oče naš

Zdrava Marija

Slava Očeta

Sveti Dominik... prosi za nas.

Križ

Pesem: Oče vseh narodov (*Jubilate II., str. 140*)

P.S.: Plakat je lahko nato obešen v prostoru, kjer se zbirajo animatorji vse do poletnega oratorija.

➤ PREDLOG AKTIVNOSTI ZA ANIMATORSKO SKUPINO

- **Križev pot:** V tem postnem času se lahko v skupini organizirate in pripravite križev pot za župnijsko občestvo, ki ga vodite v petek ali nedeljo v župnijski cerkvi. Lahko pa pripravite križev pot v naravi in nanj povabite druge ljudi.
- **Ogled filma:** Ker smo na tokratnem srečanju spoznavali življenje Dominika Savia in njegov odnos do Don Boska si lahko enkrat ogledamo njegov film »Don Bosko«. Film je sorazmerno dolg, zato je potrebno mlade na to prej opozoriti. Lahko ga seveda gledate tudi v dveh delih.

ODLOMEK IZ DOMINIKOVEGA ŽIVLJENJA – Dominikovo srečanje z don Boskom

Janez Bosko je bil eden izmed duhovnikov v Castelnuovu. V "nižjem", Turinu, kjer so obežali obsojence na smrt, kjer so se uličice zloglasnega predmestja izgubljale v poplavljenih travnikih, v objemu ubožnih ljudi tam je ustanovil svoj oratorij.

v začetku je bilo to podobno gruči paglavcev in večkrat so tam okrog korakali stražniki, ker so sumili, da bo po tolikšnem hrupu vsak trenutek izbruhnila kaka revolucija. Kmalu nato pa so v Turinu o paglavcih Janeza Boska začeli govoriti z večjim spoštovanjem: ko je skupina obiskala kako cerkev v mestu, so vsi zelo lepo molili in peli. Razširil se je tudi glas, da je med tistimi ubogimi zidovi, na tistih hrupnih in veselih dvoriščih Janez Bosko začel "proizvajati duhovnike". Saj, duhovniki so mu pošiljali siromašne otroke, ki niso mogli v semenišče in Janez Bosko je poleg oratorija ustanovil šolo tudi zanje. Duhovnik Cugliero, ki

je bil sovaščan in prijatelj Janeza Boska, je pomislil, da bi se Dominik Savio ob njem lepo razvijal. Izkoristil je svoj prvi prosti dan, vzel klobuk in se odpravil v Turin. Janez Bosko ga je opazil, mu priteklo naproti in ga objel. Bila sta sošolca v semenišču in velika prijatelja: "Stari, kako me veseli, da te vidim! Kaj pa ti tu?" "Prišel sem pogledat, kako se počutiš med temi lumpi. In prinesel sem ti izredno darilo." "Kaj pa?" "Povedali so mi, da razen malih lumpov, ki jih imaš v župnišču, sprejemaš tudi sposobne fante, za katere lahko upamo, da bodo izbrali duhovniški poklic. In zato sem pomislil, da bi ti tudi jaz lahko poslal takega fanta. Iz Mondonia je. Ime mu je Dominik Savio. Ni kdove kako zdrav, glede njegove dobrote pa bi lahko stavil, da takega se nikoli nisi poznal. Pravi sveti Alojzij." "Pretiravaš! Vendar se strinjam. Oktobra bom na rožnovensko nedeljo prišel v Castelnuovo s svojimi fanti. Predstavil mi boš svojega Dominika in njegovega očeta. Pogovorili se bomo in ugotovili, iz kakšnega blaga je.

2. oktober 1854. Prvo srečanje je bilo na dvorišču pred domačijo brata Janeza Boska. Janez Bosko je bil tako presenečen, da je opisal dogodek z najmanjšimi podrobnostmi vred, kot bi ga posnel. Jezik je iz preteklega stoletja, toda prizor je živahen, zdi se nam, kot da ga opazujemo:

Bilo je zgodaj zjutraj na prvi ponedeljek v oktobru, ko sem zagledal fanta, ki se je v očetovem spremstvu bližal, da bi govoril z mano. Mojo pozornost je takoj pritegnil njegov nasmejani obraz in veselo, toda spoštljivo vedenje.

"Kdo si," sem ga vprašal, "in od kod prihajaš?"

»Dominik Savio sem«, je odgovoril.

Nato sem ga povabil, da se na štiri oči pogovoriva o opravljenem študiju ter o dotedanjem življenju in takoj sva popolnoma zaupala drug drugemu. V fantu sem prepoznal duševnost, usmerjeno po Gospodovem duhu in bil sem nemalo presenečen ob spoznanju, kolikšno delo je božja milost že opravila v tako nežnih letih.

Po precej dolgem pogovoru me je, preden sem poklical očeta, dobesedno takole nagovoril: "No, kaj se vam zdi? Me vzamete v Turin v šolo?" "Eh, blago se mi zdi kar dobra." "In čemu lahko služi to blago?"

"Lahko ukrojujimo lepo obleko za dar Gospodu."

"Jaz sem tedaj to blago, vi bodite krojač; vzemite me torej s seboj in Gospodova lepa obleka bo nared."

"Bojim se, da si prešibak za učenje."

"Ne bojte se; Gospod, ki mi je doslej naklonil zdravje in milost, mi bo pomagal tudi v prihodnje."

"Toda ko bos končal latinske šole, kaj potem?"

"Če mi bo Gospod naklonil tolikšno milost, bi se zelo rad posvetil duhovniškemu poklicu."

"Prav. Sedaj bi rad ugotovil, če si dovolj sposoben za študij. Vzemi tole knjižico (bil je zvezek Katoliških beril), danes lahko vadiš to stran, jutri pa se boš vrnil in mi jo povedal na pamet." Po teh besedah sem ga pustil, da se je šel kratkočasit z drugimi fanti, sam pa sem se pogovarjal z njegovim očetom. Ni minilo več kot osem minut, ko se je vrnil nasmejani Dominik:

"Če hočete, bom zdajle povedal na pamet tisto stran." Vzel sem knjigo in z velikim presenečenjem ugotovil, da se deček vsebine ni le naučil na pamet, temveč da je tudi dobro razumel smisel njenega sporočila.

"Priden," sem mu rekel, "ti si predčasno opravil nalogo in jaz ti lahko že sedaj odgovorim. Da, peljal te bom v Turin in že sedaj se lahko pridružiš mojim dragim otrokom; tudi ti začni že sedaj prositi Boga, da nama bo pomagal izpolniti svojo sveto voljo."

In on, ki ni vedel, kako naj najbolje izrazi svoje zadovoljstvo in hvaležnost, me je prijel za roko, jo stisnil, jo večkrat poljubil in končno rekel: "Upam, da mi bo uspelo obnašati se tako, da vam ne bo nikoli žal."

Koje Janez Bosko zvečer pomislil na besede duhovnika Cugliera, je spoznal, da prijateljsploh ni

pretiraval. Če bi se sveti Alojzij rodil med griči Monferrata in bi bil kmečki otrok, bi ne mogel biti različen od tega nasmejanega fanta, ki je hotel biti "lepa obleka za dar Gospodu".

29. oktober 1854. Dominik je svoje knjige in perilo povezal v culo. Mama mu je pripravila zavoj z dobrotami za okrepčilo na dolgi poti. Prišla je ura odhoda. Dolgo je poljubljal sestri in bratca nato je v očetovem spremstvu krenil po poljski stezi. Ta ga bo privedla na cesto, ki vodi v Turin. Prvič se tako oddaljuje od mame. Ločitev je zelo težka, čeprav misli na Turin in na oratorij kot na nebesa. Vendar v tem trenutku še najbolj trpi mama Brigita. Gleda, kako odhaja njen najboljši otrok. Ve, kako je šibak, nežen. Kot vsaka mati si predstavlja mesto kot velik hrupen stroj, v katerem se njenemu malemu lahko zgodi, da se izgubi. Iz bele hišice gleda, kako njen sin, mali izseljenec, tone v daljavi.

Turin, prestolnica male sardinsko-piemontske države, se Dominiku bliža s hrupom stoterih kočij, z barvnimi napisi nad trgovinami, z veselim direndajem med stojnicami pred mestnimi vrati Porta Palazzo. Z očetom kreneta proti Valdoccu mimo "rondoja", kjer so obešali obsojene na smrt. Ustavila sta se pred vrati oratorija. Prečkalasta travnik, kjer se je podila velika množica otrok. Tekali so, vpili, se smejali. Vzpela sta se po majhnih stopnicah in potrkala na vrata Janeza Boska. Nato sta vstopila. Dominik se je malce ozrl okrog sebe: to je bila revna in zelo čista soba. Knjižna polica, miza, polna pisem in papirjev, na steni pa skrivnosten latinski napis z velikimi črkami: "Da mihi animas, coetera tolle." Ko je oče odšel, je Dominik skušal premagati jok in je rekel Janezu Bosku: "Prvič sem tako daleč od očka in mame. Toda nisem žalosten, ker ste tu vi, ki mi boste pomagali." Ko je premagal prvo negotovost, je vprašal, kaj pomeni napis na steni. Janez Bosko mu je pomagal pri prevajanju: "*Daj mi duše, vse drugo pa vzemi!*" To je bilo geslo, ki si ga je Janez Bosko izbral za svoje vzgojno poslanstvo. Janez Bosko se je kot globokoumen človek, ki je blestel v družbi, in kot zelo cenjen pisatelj in nedosegljiv govornik odrekel vsakršnemu službenemu napredovanju, da bi mladim oznanjal nebeško kraljestvo. Gospoduje dejal: "Le čemu mi bodo slava, denar in udobno življenje? Daj vse to drugim. Meni omogoči, da bom osvajalec duš zate." Napis na steni je bila pogodba med njim in Bogom. Ko je Dominik dojel vsebino napisa na steni, se je za hip zamislil in nato rekel: "Razumel sem: tu ni trgovanja z denarjem, ampak z dušami. Upam, da bo moja duša postala del te trgovine."